

Det kongelige olje- og energidepartement
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Telefaks 22 24 95 68

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
04 / 1944 - 208	
DATO - 3 MARS 2005	
AN	EKSP.
521	

Deres ref.: 04/1994

Vår ref.: Høring - nou 2004 - 26
hjemfall. 05.03.01.doc

2480 Koppang, 01.03.05

Høring – NOU 2004: 26 Hjemfall

Viser til tilsendt høringsbrev av 01.12.2004.

Generelt mener vi at hjemfallsrett uten vederlag til konsesjonær er en anakronisme og en ordning som ikke burde høre hjemme i et moderne demokrati. Det er uhørt at eier av fallrett og kraftanlegg skal overdra det hele til staten uten vederlag. Hele ordningen minner om andre tider og andre regimer.

Vannkraftbransjen er en velutviklet bransje hvor det frie marked råder med unntak av eierskapet til produksjonsmidlene. Det er med dagens reguleringsmuligheter, kontrollordninger og beskatningsmuligheter spesielt innen denne bransjen ingen grunn til at Staten skal ta eierrisiko. Vi mener derfor det er en betydelig svakhet at utvalgets mandat ikke har omfattet en fjerning av hjemfallsretten som helhet.

Med en fjerning av hjemfallsretten (også med utvalgets flertallsinnstilling om partielt hjemfall) er man i opinionen tydeligvis redd for ut salg av fallretter og kraftanlegg til utlandet. Dette på tross av at den samme opinionen mener at vannkraftproduksjon har betydelig framtidig verdi og må sikres nasjonalt eierskap. Dersom vannkraftproduksjon har slik framtidig verdi, burde man også ha titro til at politikerne ikke vil selge ut disse verdiene. De foreslåtte utleiemulighetene vil i stor grad gjøre at offentlige eiere kan leie ut anleggene og høste mesteparten av nåverdien gjentatte ganger, da kapitalisering av verdier i fjern fremtid slår lite ut i nåverdiberegninger. Skulle allikevel mange offentlige eiere velge å selge ut, kan man sikre seg eierandeler i de utenlandske selskaper som kjøper opp vannkraftanleggene og samtidig bli betydelige eiere i utenlandsk energiproduksjon. Dette vil jo kunne være en fornuftig strategi, man omplasserer deler av oljeformuen aktivt i annen internasjonal energiproduksjon. Man må i så fall endre plasseringsstrategien i deler av oljefondet fra rene passive finansplasseringer til aktive strategiske oppkjøp innen energisektoren, f.eks i Norden og resten av Europa.

www.kiar-mykleby.no

Rogner Gård, 2480 Koppang
Forstkandidat **Anders Kiær**
Sivilagronom **Anne Ulvig**
Skog- og utm.forv. **Ole Arne Hagen**

Telefon 62 46 20 70
Mobil 97 69 35 70
Mobil 95 76 64 16

Telefaks 62 46 20 80
Bankgiro 1850.05.51700
E-post: anders@kiar-mykleby.no
Foretaksnummer 961 272 432 MVA

I frykten for internasjonalt eie av norske vannkraftanlegg, glemmer man å diskutere hvilke strategier man bør ha for å kunne skape robuste norske private eiermiljøer for vannkraftsektoren. Hadde man hatt en slik strategi ville frykten for utenlandsk kapital vært betydelig redusert. Med ca. 90 % offentlig eie i norsk vannkraftproduksjon er en slik strategidiskusjon nødvendig hvis markedet for produksjonsmidlene i kraftsektoren skal fungere.

Ved å fjerne hjemfallsretten ville både de private og de offentlige aktørene bli likestilt og de vil da kunne sitte med anleggene tidsbegrenset. Vanlige tidsbegrensede konsesjoner vil kunne regulere det offentliges behov for nedleggelse eller endring av produksjonsomfanget eller andre endringer av vilkår for produksjon i det enkelte anlegg, men da må innløsning skje til markedsverdier.

Slik vårt generelle syn er, støtter vi fullt ut fellesmerknaden fra medlemmene Martinsen og Ryssdal i kapittel 8.2.

Hjemfallsvilkårets innhold

Subsidiært støtter vi utvalgets flertall om partielt hjemfall hvor 1/3 av fall og anlegg beholdes av konsesjonæren, slik det er beskrevet i kapittel 9.1.3 og 10.1.1.1.

Konsesjonsperiodens lengde

For at tapet i nåverdi skal bli minst mulig for de offentlige eiere som nå blir rammet av partielt hjemfall, ***støtter vi utvalgets flertall som foreslår en konsesjonsperiode på 75 år*** og at denne gjelder for alle aktører fra lovendringstidspunktet.

Implementeringsmetode

En fremtidig hjemfallordning må innføres etter lovtidspunktmodellen. Ved transaksjonsmodellen vil det fortsatt grunnet historikken være betydelig forskjellig utgangspunkt for konkurransen i markedet og en transaksjonsmodell vil bli svært komplisert og dermed gi muligheter for tilpasninger og omgåelser.

Eksisterende private konsesjoner

For å få et mest mulig likt utgangspunkt for konkurranse på like vilkår, mener vi at ***private konsesjoner må omgjøres og gis ny konsesjonsperiode fra lovendringstidspunktet*** og med samme hjemfallsinnhold som det utvalgets flertall foreslår for offentlige konsesjoner.

Fordeling av hjemfalte verdier

De kommuner som har stilt sine ressurser til disposisjon for kraftutbygging bør ikke få redusert sin andel av de hjemfalte verdier selv om de har hatt store inntekter fra kraftutbyggingen. De fleste fall er tidligere kjøpt opp fra private grunneiere eller ekspropriert av det offentlige til brøkdeler av de reelle verdiene. Det burde vært drøftet om en liten andel av verdiene ved hjemfall (og/eller inntektene) burde tilfalle de opprinnelige falleiere/grunneiere som har stilt ressursene nærmest vederlagsfritt til disposisjon for det offentlige.

Avslutningsvis

Avslutningsvis vil vi som mikro-, mini- og småkraftprodusent uttrykke vår bekymring over at stadig flere offentlige aktører (fylkeskommunale kraftselskaper, kommunale og felleseide selskaper mellom flere av de offentlige aktørene) aktivt bruker kapital opptjent gjennom ulike konkurransevilkår i forhold til oss private, til å kjøpe opp både utbygde mini- og småkraftanlegg og ikke utbygde fallrettigheter for mini- og småkraftanlegg i distriktene. Det som skulle bli en distriktsnæring og et alternativ for landbruket, kan ende med samme historie som for 100 år siden. Vi private kan derimot ikke kjøpe allerede utbygde småkraftanlegg mellom 1.000 og 4.000 naturhestekrefter uten å bli rammet av hjemfall. Uansett hva departementet ender på av endringer, ber vi om at ***alle små vannkraftanlegg under 4.000 nhk må kunne omsettes fritt uavhengig av tidligere konsesjonsvilkår om hjemfall.***

Med hilsen

For **KLÆR MYKLEBY**

Anders Kiær